

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	F.R. Mol	Datum	4 juni 2025
E-mail	f.mol@utrecht.nl	Kenmerk	30280775
Type brief	Voortgangsbrief	Onderwerp	Vervolg pilot speedpedelec
Bijlage(n)	1	Beleidsveld	Mobiliteit

Geachte leden van de raad,

Utrecht is een aantrekkelijke stad om te wonen, te werken en te bezoeken. Dat merken we ook aan de toenemende verkeersdruk in de schaarse ruimte die we met elkaar moeten delen. Om onze stad gezond, aantrekkelijk en bereikbaar voor iedereen te houden geven we voorrang aan gezonde, schone en veilige vervoersmiddelen. Een van die initiatieven is de provinciale pilot ontheffing om de speedpedelec op het fietspad toe te staan. In deze raadsbrief informeren wij u over de resultaten van de pilot en het vervolg.

Sinds 1 juli 2023 voeren wij samen met de provincie Utrecht een pilot uit waarin speedpedelecs met een ontheffing onder voorwaarden gebruik mogen maken van het fietspad. In [juni 2023](#) en [oktober 2024](#) informeerden wij u hierover. Deze pilot hebben we gemonitord en de resultaten zijn positief. In deze raadsbrief informeren wij u over de resultaten van de pilot en het vervolg. Het rapport vindt u in de bijlage.

De speedpedelec is een snelle elektrische fiets, die ook trapondersteuning geeft boven de 25 kilometer/uur. De snelle fiets dient voor middenlange afstanden als vervanging voor de auto en is een actieve en schone vorm van vervoer. De speedpedelec is iets zwaarder dan een elektrische fiets, maar heeft qua uiterlijk, breedte en gewicht meer overeenkomsten met een fiets dan een bromfiets. De speedpedelec is populair, landelijk is het aantal speedpedelecs van 15.000 in 2020 gestegen tot 36.000 in 2025.

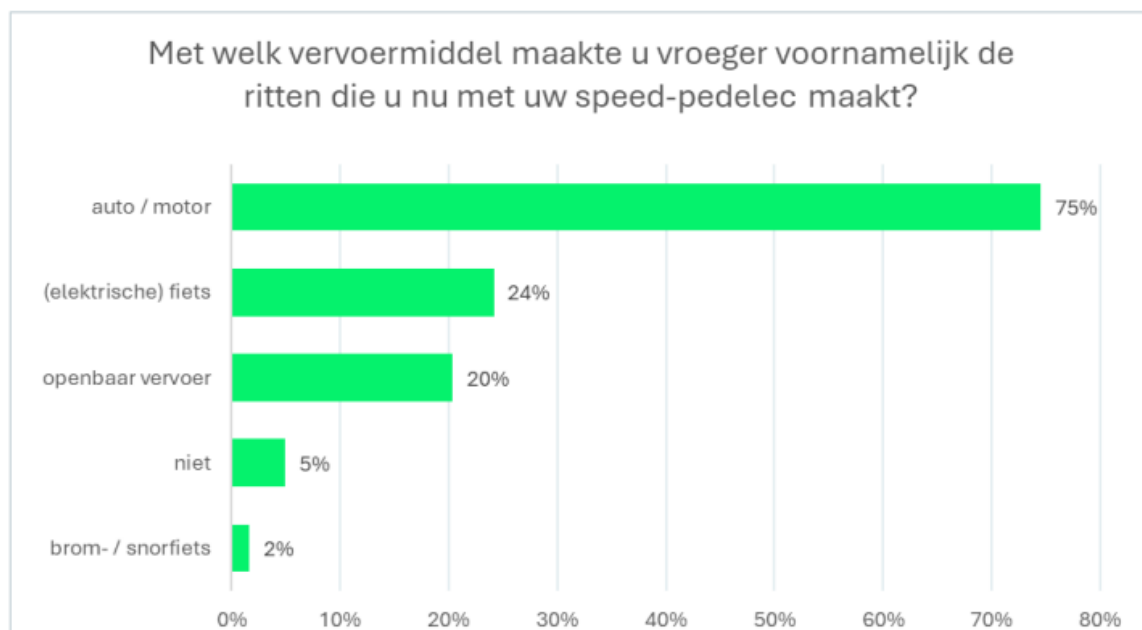
Volgens de wet is de speedpedelec echter een bromfiets, waardoor gebruikers binnen de bebouwde kom op de rijbaan moeten rijden. Hier lopen fietsers op een speedpedelec tegen uitdagingen aan. Door de beperkte omvang en massa van hun fiets en het verschil in snelheid met (vracht)auto's, motoren, en andere soorten bromfietsen voelen zij zich kwetsbaar op de rijbaan. Dit blijkt uit het onderzoek [positie op de weg speedpedelec](#) van DTV Consultants in opdracht van Tour de Force. Ander gemotoriseerd verkeer ziet de speedpedelec vaak als een gewone fietser wat tot verwarring en agressie leidt. Door bestuurders met een ontheffing de keuze te bieden om op het fietspad te rijden, stimuleren we het gebruik van de speedpedelec.

Resultaten pilot

In de pilot kan een eigenaar van een speedpedelec een ontheffing aanvragen bij de gemeente Utrecht en verklaart akkoord te gaan met de voorwaarden van de ontheffing; ze zijn als gast welkom op het fietspad, passen hun gedrag aan met een maximumsnelheid van 30 km/uur. Als de speedpedelecer harder wil rijden, dan kan dat op de rijbaan. Aan de pilot nemen 13 wegbeheerders deel, provincie Utrecht en gemeenten Amersfoort, Barneveld, Bunschoten, De Ronde Venen, Nijkerk, Soest, Utrecht, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wageningen, Wijk bij Duurstede en Zeist. De pilot is intensief gemonitord. We hebben op verschillende momenten met enquêtes de bestuurders van speedpedelecs en andere fietspadgebruikers naar hun ervaringen gevraagd. Daarnaast hebben we het aantal meldingen, ontheffingen, speedpedelec bezit en informatie over ongevallen met speedpedelecs verzameld.

De monitoring van de pilot laat een positief beeld zien:

- Gebruik: we hebben meer dan 3.000 ontheffingen uitgegeven. Van de speedpedelec-eigenaren in de provincie Utrecht en deelnemende Gelderse gemeenten heeft meer dan 70% een ontheffing aangevraagd. Het aantal speedpedelecs is gedurende de pilot met 16% gegroeid. Bijna een derde gebruikt de speedpedelec vaker sinds de tijdelijke ontheffing. De speedpedelec wordt vooral gebruikt om van en naar het werk te rijden en vervangt voor 75% van de gebruikers (een deel van de) ritten met een auto of motor. De belangrijkste redenen om op het fietspad te rijden zijn het drukke autoverkeer, de verkeersveiligheid en agressief verkeersgedrag van andere weggebruikers.

Figuur: Antwoorden op de vraag: 'Met welk vervoersmiddel maakte u vroeger voornamelijk de ritten die u nu met uw speed-pedelec maakt? Aantal respondenten N 1028

- Ongevallen: het aantal geregistreerde ongevallen waarbij een speedpedelec betrokken is, is gedurende de pilot niet toegenomen, ondanks de groei van bezit en gebruik van de speedpedelecs in deze periode.
- Meldingen en overlast: het aantal meldingen en klachten over de pilot en/of de speedpedelec is beperkt en niet significant toegenomen. De keuzevrijheid leidt niet tot meer ervaren overlast van de speedpedelec door overige fietspadgebruikers. De ervaren overlast is vergelijkbaar met ervaren overlast van de categorie sportfiets en gewone fiets. Voor de pilot reed meer dan 50%

van de speedpedelecers bij 50 km/u wegen altijd of meestal op het fietspad, sinds de ontheffing is dat gestegen tot meer dan 70%.

- Snelheid op het fietspad: speedpedelecers geven aan hun snelheid doorgaans aan de situatie aan te passen. Uit de zelfgerapporteerde snelheden blijkt dat op een druk fietspad binnen de bebouwde kom 93% van de bestuurders doorgaans niet harder rijdt dan de aan de ontheffing verbonden maximumsnelheid van 30 km/u op het fietspad. Op een rustig fietspad rijdt doorgaans 43% harder dan de aan de ontheffing verbonden maximumsnelheid van 30 km/u.
- De resultaten van de pilot zijn in lijn met eerdere onderzoeken en ervaringen in Rotterdam en Amersfoort.¹

De mogelijkheid om op het fietspad te rijden (bij 13 deelnemende wegbeheerders) heeft geleid tot een toename van het gebruik van de speedpedelec. Tegelijkertijd heeft dit niet geleid tot meer ongevallen met speedpedelecs of overlast op het fietspad. De speedpedelec wordt vooral gebruikt om van en naar het werk te rijden. Dit bevordert de bereikbaarheid, verbetert de luchtkwaliteit, draagt bij aan een betere gezondheid en vermindert het ruimtegebruik. Daarmee bewijst de speedpedelec zich als een duurzame mobiliteitsoplossing. Om die reden zetten de gemeente Utrecht en de provincie Utrecht de pilot nu om in ontheffingen voor bepaalde tijd voor speedpedelecs op het fietspad.

Snorfiets naar de rijbaan en speedpedelecs op het fietspad

Het verkeersbeeld verandert de laatste jaren sterk. We zien steeds meer diverse typen voertuigen die verschillen in gewicht, afmeting, snelheid en aandrijving. Om de overlast voor met name het langzame verkeer te verminderen en de verkeersveiligheid te bevorderen is regulering noodzakelijk. In 2020, besloot het college ([raadsbrief](#)) om de snorfiets (maximum snelheid van 25 km/uur) in een deel van de stad naar de rijbaan te verplaatsen. Deze maatregel vermindert geluidsoverlast voor fietsers en voetganger en stelt ze minder bloot aan de schadelijke stoffen die snorfietsen uitstoten. Daarnaast voorkomt de maatregel onveilige situaties omdat snorfietsers breder zijn én aanzienlijk sneller gaan dan andere fietsers. Snorfietsers zijn op de rijbaan beter zichtbaar voor automobilisten en daardoor gebeuren er bijvoorbeeld minder ongelukken tussen afslaande automobilisten en rechtdoor rijdende snorfietsers.

Speedpedelecs mogen weliswaar maximaal 30 km/u op het fietspad, maar veroorzaken niet of in mindere mate overlast voor anders fietsers en voetgangers. Bovendien neemt een speedpedelec minder ruimte in op het fietspad dan een snorfiets en past dit in het beleid van dit college om voorrang te geven aan schone vervoermiddelen. De rapportage van de monitoring van de pilot laat zien dat de toename van speedpedelecs op het fietspad niet tot meer hinder op het fietspad leidt.

Vanwege bovenstaande redenen besluiten we de ontheffing voor speedpedelecs op het fietspad door te zetten en de snorfiets te verplaatsen naar de rijbaan, in delen van de stad waar deze de meeste overlast veroorzaakt voor voetgangers en fietsers.

Verlengde ontheffing voor speedpedelec

We zetten de tijdelijke ontheffing voor de speedpedelec om in een ontheffing voor 5 jaar, met de mogelijkheid tot verlenging. Zo bieden we gebruikers continuïteit en investeren we in duurzame mobiliteit. Zoals we ook bij de pilot deden, verstrekt de gemeente Utrecht de ontheffingen namens de deelnemende wegbeheerders. Andere wegbeheerders mandateren de gemeente Utrecht om namens hen ontheffingen af te geven. De provincie Utrecht betaalt de kosten hiervoor tot 2030, met de optie

¹ Zie onderzoek Meer plek voor de speedpedelec van [DTV consultants](#)

Burgemeester en wethouders

Datum 4 juni 2025
Ons kenmerk 30280775

om dit te verlengen tot 2035. In 2030 en 2035 besluiten de partijen gezamenlijk over een eventueel vervolg van de regeling.

We blijven in het vervolg de geldende voorwaarden onder de aandacht brengen. Met een ontheffing ben je te gast op het fietspad, je past je gedrag aan andere fietspadgebruikers aan en rijdt maximaal 30 km/u. We handhaven op het hebben van een ontheffing met een verplaatsbare camera en via reguliere controles op het fietspad. Daarnaast monitoren we de verkeersveiligheid jaarlijks om de ontwikkelingen goed te kunnen volgen. Mocht het aantal klachten en ongelukken op de fietspaden onverhoopt toch sterk toenemen, dan behouden we het recht om de regeling te stoppen. Door het gebruik van de speedpedelec te stimuleren, vergroten we de leefbaarheid en de bereikbaarheid van de stad en de provincie Utrecht.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,